

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษากิจกรรมการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าตึก โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดบรีเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย และรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอน ดังนี้

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ 2 กลุ่ม คือ

1. เป็นพยาบาลหัวหน้าตึก จำนวนทั้งหมดประมาณ 53 คน

พยาบาลหัวหน้าตึกเป็นผู้มีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1.1 เป็นพยาบาลหัวหน้าตึกในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัด บรีเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก คือ จ.ชลบุรี, จ.ระยอง, จ.ฉะเชิงเทรา (คูตารางที่ 1)
- 1.2 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งพยาบาลหัวหน้าตึก อย่างน้อย 1 ปี

2. พยาบาลประจำการ จำนวนทั้งหมดประมาณ 689 คน

พยาบาลประจำการเป็นผู้มีคุณสมบัติดังนี้

- 2.1 เป็นพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัด บรีเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (คูตารางที่ 1)
- 2.2 เป็นผู้ได้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าตึก

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากร โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยองและจังหวัด
ฉะเชิงเทรา

ชื่อโรงพยาบาล	ขนาด เตียง	ประชากร			ตัวอย่างประชากร พยาบาลประจำการ
		พยาบาลหัวหน้าตึก	พยาบาลวิชาชีพ	พยาบาลเทคนิค	
จังหวัดชลบุรี					
รพ.พนัสนิคม	120	5	43	31	15
รพ.บางละมุง	60	3	28	20	9
รพ.บ้านบึง	60	3	18	14	9
รพ.พานทอง	30	2	15	8	6
รพ.หนองใหญ่	30	2	6	12	6
รพ.บ่อทอง	30	2	14	10	6
รพ.อ่าวอุดม	30	2	21	19	6
รพ.สัตหีบ	30	2	17	17	6
รพ.วิญญูเสิงวรากรม	30	2	13	12	6
รพ.เกาะสีชัง	10	2	5	6	6
จังหวัดระยอง					
รพ.แกลง	60	3	28	28	9
รพ.บ้านค่าย	30	2	21	13	6
รพ.บ้านฉาง	30	2	23	11	6
รพ.ปลวกแดง	10	2	8	6	6
รพ.วังจันทร์	10	2	9	10	6
จังหวัดฉะเชิงเทรา					
รพ.ทมสสารคาม	60	3	34	15	9
รพ.บางปะกง	30	2	22	18	6
รพ.บางน้ำเปรี้ยว	30	2	21	7	6
รพ.สนามชัยเขต	30	2	10	17	6
รพ.บ้านโพธิ์	10	2	15	5	6
รพ.บางคล้า	10	2	12	5	6
รพ.แปลงยาว	10	2	11	6	6
รพ.ราชสาส์น	10	2	1	4	6
		53	395	294	159

จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา มิถุนายน 2536

ตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยกำหนดขนาด และทำการคัดเลือกตัวอย่างประชากร ตามขั้นตอนดังนี้

1. พยาบาลหัวหน้าตึก ใช้ประชากรทั้งหมด
2. พยาบาลประจำการ ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ด้วยวิธีการจับสลาก ลำดับที่ตามตารางปฏิบัติงานประจำตึก (ตารางเวร) โดยใช้อัตราส่วน พยาบาล
หัวหน้าตึก : พยาบาลประจำการ = 1:3 ได้ตัวอย่างประชากรดังนี้

พยาบาลหัวหน้าตึก จำนวน 53 คน

พยาบาลประจำการ จำนวน 159 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบรายงานของพยาบาลหัวหน้าตึก และพยาบาล
ประจำการ เกี่ยวกับกิจกรรมนิเทศงานของพยาบาลหัวหน้าตึก ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยทำการ
ศึกษาเรื่องราวข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการพยาบาล หน้าที่ ความรับผิดชอบ และ
ลักษณะงานของพยาบาลหัวหน้าตึก จากหนังสือเอกสารและงานวิจัยต่างๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางใน
การสร้างแบบรายงาน ซึ่งลักษณะของแบบรายงานแบ่งเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 แบบรายงานกิจกรรมการนิเทศจากพยาบาลหัวหน้าตึก

ชุดที่ 2 แบบรายงานกิจกรรมการนิเทศจากพยาบาลประจำการ

แบบรายงานกิจกรรมการนิเทศทั้ง 2 ชุดนี้ มีข้อความเหมือนกันแต่ผู้วิจัยได้ดัดแปลงคำพูดให้
เหมาะสมกับผู้ตอบแบบรายงาน แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ ได้แก่ ตำแหน่ง อายุ วุฒิการศึกษาในปัจจุบัน แผนก
ที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การอบรมภายหลังจบหลักสูตรการพยาบาลและการผดุงครรภ์

ส่วนที่ 2 เป็นแบบรายงานกิจกรรมการนิเทศการพยาบาลของพยาบาลหัวหน้าตึกทั้ง 4 ด้าน
คือ การตรวจเยี่ยม ด้านการประชุมปรึกษา ด้านการสอนและให้คำปรึกษา

และด้านการร่วมมือปฏิบัติงาน

การออกแบบรายงานนั้นได้ให้ผู้ตอบแบบรายงานที่เป็นพยาบาลหัวหน้าตึกแสดงความคิดเห็นต่อข้อความที่แสดงกิจกรรมการนิเทศแต่ละข้อว่า ผู้ตอบปฏิบัติ มากน้อยเพียงใดและผู้ตอบแบบรายงานที่เป็นพยาบาลประจำการแสดงความคิดเห็นว่ากิจกรรมการนิเทศแต่ละข้อนั้น พยาบาลหัวหน้าตึกในหน่วยงานที่ตนประจำอยู่ปฏิบัติมากน้อยเพียงใด สำหรับการให้คะแนนผู้วิจัยได้กำหนดไว้ดังนี้ คือ

ปฏิบัติเป็นประจำ	คะแนน	5
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	คะแนน	4
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	คะแนน	3
ปฏิบัติน้อยครั้ง	คะแนน	2
ปฏิบัติน้อยมาก	คะแนน	1

ส่วนที่ 3 เป็นข้อความเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคในการนิเทศงานของพยาบาลหัวหน้าตึก เป็นแบบปลายเปิด (Open -ended)

คุณภาพของเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้โดยการหาความตรงด้านเนื้อหาและการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือมีขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity)

การตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาของแบบรายงานและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ผู้วิจัยได้เลือก ผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาลให้เป็นผู้ประเมินค่าความตรงของแบบรายงาน โดยเลือก ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาพยาบาล และหัวหน้าพยาบาล

เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จะนำมาพิจารณาพร้อมกับอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย เพื่อปรับปรุงข้อความ และถือ ว่าแบบรายงานมีความตรงตามเนื้อหาโดยถือเกณฑ์ผู้ทรงคุณวุฒิยอมรับและเห็นชอบ 6 ท่านใน 8 ท่าน

2. การหาค่าความเที่ยง

ผู้วิจัยนำแบบรายงานกิจกรรมการนิเทศ ที่หาความตรงความเนื้อหาแล้วไปใช้กับตัวอย่าง ประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา คือ เป็นพยาบาลหัวหน้าตึก 10 คน และพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลชุมชน 30 คน ในจังหวัดสมุทรปราการเป็นผู้ตอบแบบรายงานนั้นแล้วนำมา หาค่าความเที่ยงของแบบประเมินด้วยวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเดินทางไปแจกแบบรายงานให้กับพยาบาลหัวหน้าตึกและพยาบาลประจำการ ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวอย่างประชากร ด้วยตนเองทุกราย พร้อมกับอธิบายวิธีการตอบแบบรายงาน และขอรับแบบรายงานกลับคืนในวันรุ่งขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for Social Science)

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบรายงานคำนวณเป็นค่าร้อยละ
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของกิจกรรมการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าตึกตามการรายงานของพยาบาลหัวหน้าตึก และการรายงานของพยาบาลประจำการเป็นรายข้อและรายด้าน
3. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของกิจกรรมการนิเทศงานของพยาบาลหัวหน้าตึก ตามการรายงานของพยาบาลหัวหน้าตึกจำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงานและการเข้ารับการอบรม
4. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของกิจกรรมการนิเทศงานของพยาบาลหัวหน้าตึก ตามการรายงานของพยาบาลประจำการ จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การเข้ารับ

อบรมและวุฒิทางการศึกษา

5. ข้อมูลเกี่ยวกับอุปสรรคของการนิเทศของพยาบาลหัวหน้าตึกตามการรายงานของพยาบาลหัวหน้าตึก เสนอเป็นคำร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. หาค่ามัธยัสเลขคณิตของคะแนนจากการรายงานแต่ละข้อในแต่ละด้านโดยใช้สูตร
ประกอบ กรรณสูตร (2520:80)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

$$\bar{X} = \text{ค่ามัธยัสเลขคณิต}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$n = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}$$

2. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน จากการรายงานแต่ละข้อในแต่ละด้านโดยใช้
สูตร ประกอบ กรรณสูตร (2525:81)

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n-1}}$$

$$S.D = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$\sum = \text{ผลรวมของค่าคะแนนทั้งหมด}$$

$\bar{X}$ = ค่ามัธยฐานเลขคณิต

n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

3. เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกิจกรรมการนิเทศของพยาบาล หัวหน้าคึกคามการรายงานของพยาบาลหัวหน้าคึก และคามการรายงานของพยาบาลประจำการเป็นรายชื้อและรายค้านและเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของกิจกรรมการนิเทศงานของพยาบาลหัวหน้าคึกคามการรายงานของพยาบาลหัวหน้าคึกและพยาบาลประจำการจำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน การเข้ารับการอบรม วุฒิต่างการศึกษาโดยการทดสอบค่าที (t-test)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

S_p^2 = ความแปรปรวนซึ่งจะได้จากสูตร

$$= \frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{(n_1 + n_2) - 2}$$

$\bar{x}_1$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{x}_2$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 1

M_2 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 2

ส่วนระยะเวลาการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยใช้ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ภายหลังการวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's test)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย